

החפץ הזה הוא אני כרטיסיו

פליטייה

היה זה מוצר הכרחי בכל בית!

לפני שחברת סנו המציאה את התרסיסים נגד מזיקים, כולם השתמשו בנוזל הפליט שאוחסן בפחית אדומה, לשם הרחקת מזיקים כגון יתושים ונמלים מהבית. הפליטייה פעלה כמו משאבה של אופניים שאליה היו שופכים בזהירות את הפליט. אנשים התיזו את הפליט המסריח לכל עבר ונחנקו מהריח, בעוד היתושים וחבריהם המשיכו לחגוג. הפליטייה הידועה ביותר הייתה של חברת שלטוקס.

מטבע לשון: "צריך לרסס אותו בפליט" - צריך לגמור אתו חשבון, להתנקם בו, לחסל אותו.

ניר קירר, בארבעות מוזאון ראשון לציון

כסכסת (קרש כביסה)

עד שמכונת הכביסה הפכה למוצר נפוץ שנמצא בכל בית, נהגו לכבס את הבגדים ביד. קרש הכביסה הוא לוח עץ מלבני ועליו גלי מתכת או עץ אשר שימשו לשפשוף הבגדים המלוכלכים, ללחיצה ולסחיטה של המים מן הבגדים המכובסים. בסוף המאה ה-20 החלו לייצר קרשי כביסה ממתכת.

ד"ר אלישור מסבך, בארבעות המוזאון והארמון לתולדות חולין

החפץ הזה הוא אני כרטיסיו

סיר פלא

פאר היצירה של מפעל פלאום היה סיר הפלא – סיר שמשמש לאפייה על כיריים הודות למבנה המיוחד שלו. בימים שבהם תנור אפייה היה מצרך נדיר, הצליחו אנשים לעשות נפלאות בהכנת עוגות בעזרת סיר הפלא! את הסיר, שהיה בעל חור עם ארובה במרכז, היו מניחים על הלהבה של הגז או על פתילייה. החום התפשט בכל דרך הארובה ואפה את העוגה, וריח מדהים התפשט בכל הבית. מפעל פלאום לייצור כלי בית ומטבח מאלומיניום ומאמייל הוקם בשנת 1933 בעיר גנים, כיום העיר רמת גן, סמוך למפעל "עלית". שם המפעל מורכב מהמילים פל (פלשתינה) אלום (אלומיניום). בתקופת המנדט הבריטי ואחריה כולם השתמשו בסירים תוצרת פלאום.

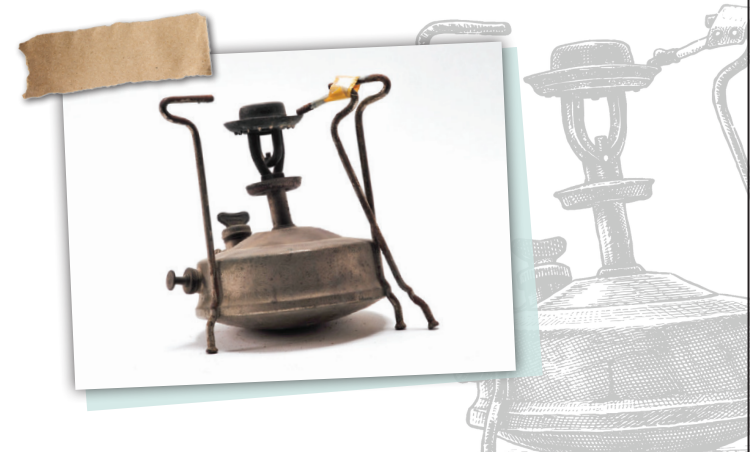

ד"ר יריב, באדיבות מוזאון ראשון לציון

פרימוס

בשנותיה הראשונות של המדינה השתמשו בפרימוס להרתחת מים בדודי כביסה ולבישול. הפרימוס פעל באמצעות נפט שיצר להבה חזקה. להבה זו אפשרה בישול והרתחה מהירים - דבר שהיה חידוש באותה התקופה. חורי המבער נסתמו לעתים קרובות בפית, שמנע את הפעלת הפרימוס. בעלי המכשיר שחררו את הסתימה באמצעות מחט ארוכה, או מסרו את הפרימוס לתיקון אצל איש מקצוע שהתמחה בכך. פעולת האידיוי והלהבה החזקה יצרו רעש רב שהיה לסימן ההיכר של הפרימוס. הרעש היה חזק כל כך, שבשנת 1948, כאשר החלו לפעול בארץ מטוסי אוסטר אוטוקרט להטסת אנשים ולצורכי המלחמה, הם כונו "פרימוסים" בגלל הרעש של מנועיהם.

מטבע לשון: "מרעיש כמו פרימוס" - תיאור ציורי לאנשים פטפטניים וקולניים. הכינוי "פרימוס" שימש גם בסלנג של הקיבוץ למי ששובץ כשותף שלישי בחדר עם זוג צעיר כי הפרימוס עמד על שלוש רגליים.

ד"ר יריב, באדיבות מוזאון ראשון לציון

החפץ הזה הוא אני כרטיסיו

מגהץ פחם

כדי לגהץ במגהץ פחם דרושים כוח פיזי רב וזריזות רבה. המגהץ היה עשוי מברזל כבד, ובחלקו הקדמי העליון הייתה ידית מברזל שבעזרתה פתחו את המגהץ והכניסו פנימה את הפחמים, כדי שיחממו את תחתית המגהץ. לאחר הוספת הפחמים הלוחטים צריך היה לעבוד במהירות רבה, כדי להספיק לגהץ כמה שיותר בגדים לפני שיתקררו הפחמים. כדי שהבגדים והמצעים יהיו מגוהצים היטב, הרטיבו אותם יום קודם. מי שרצה מפות וסדינים חלקים במיוחד, פיזר על הבדים הרטובים גם עמילן. במהלך הגיהוץ התלכלך מדי פעם הבגד מחתיכה של פחם שנפלה עליו, ולעתים אף נחרך בגלל חוסר היכולת לווסת את חום המגהץ.

ויקטוריה ויקטוריה Vincent de Groot

דיסקט

שנות ה-80 וה-90, לפני שהמציאו את הדיסק און קי ואת השמירה בענן שמרו קבצים בדיסקט, ששמו העברי "תקליטון". נפח אחסונו היה קטן מנפח של תמונה שמצלמים כיום בטלפון נייד. הדיסקט היה ריבוע מפלסטיק קשיח ובתוכו עיגול מפלסטיק גמיש שעליו נשמר המידע. הדיסקטים היו קלים ואפשרו להעביר קבצים ממחשב למחשב, אך הם היו רגישים לשינויים במזג האוויר ומגנטים היו מבלבלים ומקלקלים אותם. כאשר הופיעו התקליטורים (CD) הראשונים למחשב, נעלמו הדיסקטים מהנוף.

ויקטוריה ויקטוריה George Chernilevsky

כרטיסיון החפץ הזה הוא אני

• האם החפץ ייחודי? במה?

• האם החפץ משמעותי רק לי או לאנשים נוספים? מדוע?

• האם הערך של החפץ כספי או רגשי?

• ממי קיבלתי אותו?

• האם היה שייך קודם למישהו אחר? למי?

• מה אפשר ללמוד עליי מהחפץ?

• מה הייתי רוצה שיקרה עם החפץ בעתיד?

• האם החפץ ייחודי? במה?

• האם החפץ משמעותי רק לי או לאנשים נוספים? מדוע?

• האם הערך של החפץ כספי או רגשי?

• ממי קיבלתי אותו?

• האם היה שייך קודם למישהו אחר? למי?

• מה אפשר ללמוד עליי מהחפץ?

• מה הייתי רוצה שיקרה עם החפץ בעתיד?

